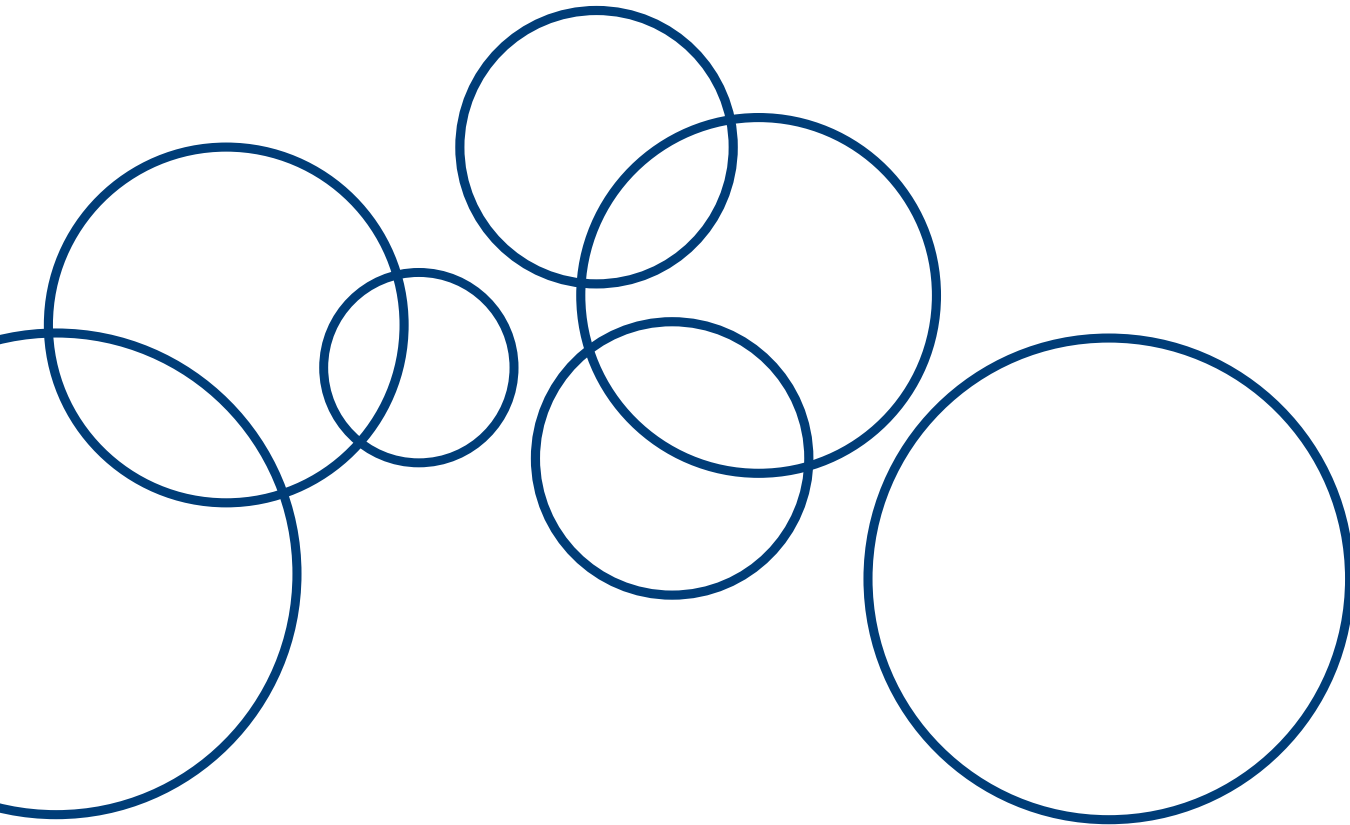

Statistik om hjälpmedel för förflyttning och kognition

Inköpskostnader och förskrivningar

Hjälpmedelsinstitutet

© Hjälpmedelsinstitutet (HI), 2010
Ansvarig handläggare: Linda Gustafsson
Ansvarig chef: Susann Forsberg
URN:NBN:se:hi-2011-11349-pdf (pdf)
Artikelnummer: 11349-pdf

Publikationen är endast utgiven i elektronisk form och kan hämtas som ett pdf-dokument på Hjälpmedelsinstitutets webbplats, www.hi.se. Den kan också beställas i alternativa format från HI.

Statistik om hjälpmedel för förflyttning och kognition Inköpskostnader och förskrivningar

Linda Gustafsson

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund och syfte	3
Resultat	3
Rollatorer	4
El-drivna rullstolar	6
Manuellt drivna rullstolar	8
Planeringshjälpmedel	9
Hjälpmedel för sinnesstimulering	11
Doseringshjälpmedel	12
Fakta om statistiken	20
Detta omfattar statistiken	29
Så har undersökningen genomförts	30
Statistikens tillförlitlighet	31

Tabellförteckning

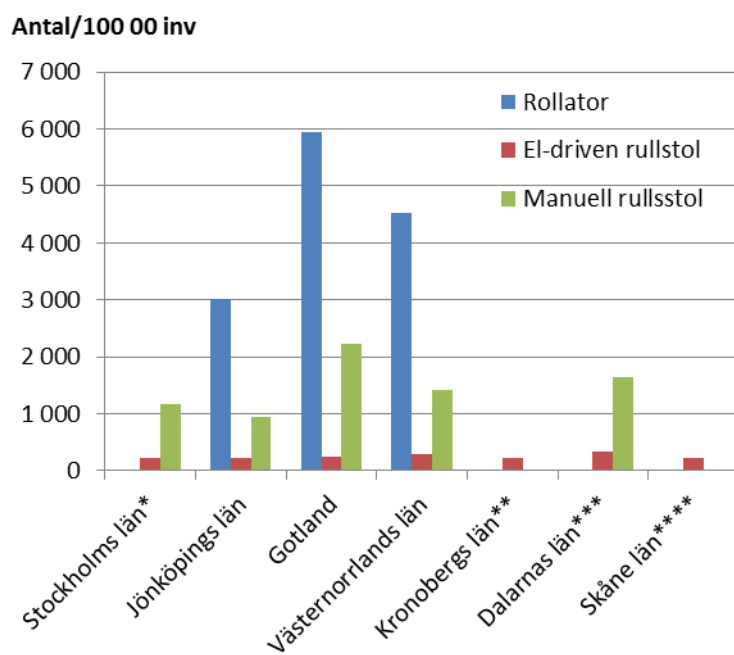
Tabell 1.....	14
Tabell 3.....	18
Tabell 6.....	21
Tabell 7.....	23

Sammanfattning

I föreliggande rapport redovisas resultaten från en enkätundersökning som mätt uppgifter om förskrivningar och inköpskostnader av rollatorer, rullstolar och vissa hjälpmedel som kompenserar vid kognitiva funktionsnedsättningar. Samtliga landsting samt de kommuner som förskriver dessa hjälpmedel har haft möjlighet att besvara enkäten. Undersökningsår har varit 2006-2008. Enkätens svarsfrekvens var låg och resultat för hela riket kan inte redovisas.

Bland dem som besvarat enkäten och velat redovisa resultaten framgår att inköpskostnaderna för rollatorer och rullstolar varierar kraftigt mellan länen. En förklaring till det är att antalet förskrivningar av sådana hjälpmedel skiljer sig åt mellan olika län.

Diagram 1. Antalet personer per 100 000 invånare som hade rollator, el-driven rullstol och/eller manuell rullstol den 31 december 2008.

- *) Stockholms län kan inte uppge uppgifter för rollatorer. Uppgifterna i diagrammet avser den 31 jan 2009.
- ***) För Kronobergs län kan inte uppge uppgifter för rollatorer och manuella rullstolar.
- ****) För Dalarnas län kan inte uppge uppgifter för rollatorer. Uppgifterna i diagrammet avser den 31 okt 2009.
- *****) För Skåne län kan inte uppge uppgifter för rollatorer och manuella rullstolar. Uppgifterna i diagrammet avser den 15 sept 2008.

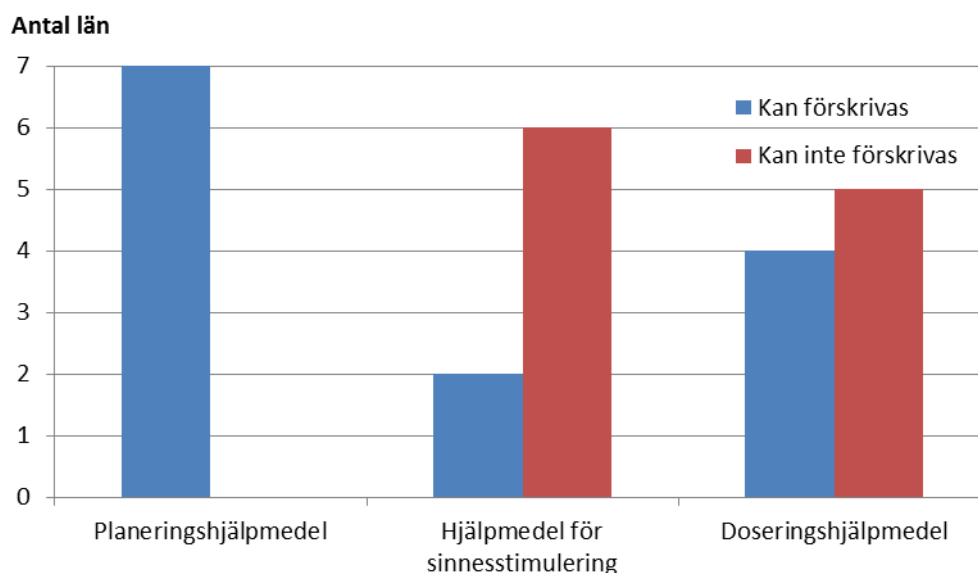
Samtliga tre hjälpmedel som kompenserar för rörelsenedsättningar förskrivs i störst utsträckning till äldre personer. Fler kvinnor än män förskrivs rollatorer och manuella rullstolar - ett förhållande som gäller även då hänsyn tas till skillnader i det totala antalet kvinnor och män. Vad gäller förskrivningar av el-drivna rullstolar märks att dessa sker i något större utsträckning till män än till kvinnor.

Uppgifter för tre typer av kognitiva hjälpmedel efterfrågades i undersökningen - planeringshjälpmedel, sinnesstimulerande hjälpmedel (bolltäckan) och doseringshjälpmedel. Såväl inköpskostnader som förskrivningsfrekvenser av dessa hjälpmedel var relativt låga. I några län kunde de överhuvudtaget inte förskrivas.¹

I de län där kognitiva hjälpmedel kunde förskrivas ökade inköpskostnaderna mellan 2006 och 2008.

Av de tre typerna av hjälpmedel är förskrivningar av planeringshjälpmedel vanligare jämfört med doseringshjälpmedel och sinnesstimulerande hjälpmedel. Av resultaten framgår också att det är ofta barn och unga som förskrivs kognitiva hjälpmedel.

Diagram 2. Antalet län där hjälpmedel för kognitiva funktionsnedsättningar kan respektive inte kan förskrivas i de län som kunnat och velat redovisa sådana uppgifter, 2008.

¹ Ytterligare statistik om kognitiva hjälpmedel finns i rapporterna ”Kognitiva hjälpmedel – Nationell kartläggning av hjälpmedelsförsörjningen för personer med kognitiva funktionsnedsättningar 2008 och 2010”

Bakgrund och syfte

Statistiken över hjälpmedel och hjälpmedelsförbrukningen är splittrad på många händer och inte tillräcklig för att ge en fullständig bild av hjälpmedelsområdet. Nationell basstatistik om hjälpmedelsverksamheten i form av uppgifter om kostnader, antal förskrivningar samt antalet användare av hjälpmedel saknas.

För att kartlägga behoven och möjligheterna att ta fram relevant statistik om hjälpmedel har Sveriges kommuner och landsting (SKL) uppdragit åt Hjälpmedelsinstitutet (HI) att mellan åren 2008 - 2010 sammanställa befintlig hjälpmedelsstatistik och genomföra nya undersökningar inom olika områden.²

Ett steg i detta arbete har varit att genomföra en enkätundersökning bland landsting och kommuner om inköpskostnader, användning och förskrivningar av rollatorer, rullstolar, sinnesstimulerande hjälpmedel, planerings- samt doseringshjälpmedel.

Enkätundersökningen hade två syften. Det första var att mäta antalet personer som använder nämnda hjälpmedel, antalet personer som förskrivs dessa hjälpmedel samt inköpskostnader för hjälpmedlen för riket totalt. Det andra syftet var att samla information om möjligheterna att genomföra en sådan undersökning.

Skyldigheten att erbjuda personer med funktionsnedsättningar hjälpmedel regleras av Hälso- och sjukvårdslagens 3 b respektive 18 b §§. Ansvaret är delat mellan landstingen och kommunerna. Det finns ett avtal om ansvarsfördelningen i varje län och avtalen är olika i hela landet.

De flesta hjälpmedelscentraler finns inom landstingen. Några drivs gemensamt av landsting och kommuner och några av enskilda kommuner, av kommuner i samverkan eller av privata bolag.³

Resultat

Svarsfrekvensen i undersökningen är alltför låg för att resultaten, enligt undersökningens syfte, ska kunna redovisas för hela riket. Med tanke på att

---

² En sammanfattning av resultaten av uppdraget från SKL redovisas i rapporten: Slutrapport av SKL:s statistikuppdrag till Hjälpmedelsinstitutet - Statistik om hjälpmedel, 2008 – 2010.

³ För ytterligare information om hjälpmedelsverksamheten i Sverige hänvisas till rapporten Hjälpmedelscentralerna i Sverige – Kartläggning av hjälpmedelscentralernas/motsvarandes verksamhet. Hjälpmedelsinstitutet, 2007. Se även HI:s webb-plats www.hi.se.

verksamheterna i landsting och kommuner förmodligen skiljer sig åt mellan länen är en rak uppräknings till riksnivå baserad på de inkomna svaren inte meningsfull att göra. Underlag saknas för att kunna göra antaganden om hur en rimlig uppräknings skulle se ut. Istället för att redovisa resultaten på riksnivå, redovisas endast länsvisa resultat för dem som velat och kunnat lämna svar.

Orsaker till att så få svarat på är främst att man inte kunnat ta fram uppgifterna med en rimlig arbetsinsats. Fyra landsting har kunnat besvara frågorna, men har inte velat att de egna resultaten ska presenteras länsvis. I enstaka fall har man överhuvudtaget inte velat delta i undersökningen.

Att vi ändå valt att redovisa resultaten trots att så få svarat beror på att svaren är intressanta och ger en kunskap om hur det kan se ut i vissa län och att det förekommer skillnader mellan län.

De resultat som redovisas bedöms vara tillförlitliga. Samtliga uppgiftslämnare har granskat de egna resultaten och godkänt dem för publicering. Som läsare av materialet ska man dock, som tidigare nämnts, vara försiktig med att dra slutsatser om resultat för hela riket och för de län som inte svarat. Man bör också vara försiktig i att värdera resultaten i jämförelser mellan länen. Det kan finnas flera förklaringar till att man i ett län har ett visst värde på de undersökta variablerna. Någon direkt koppling mellan höga/låga värden för någon variabel och en bättre/sämre verksamhet kan inte göras. För att dra slutsatser om vilken verksamhet som är bra eller dålig krävs mer statistik och fördjupade analyser.

Rollatorer

Antalet personer som har rollator

Fyra län har kunnat och velat redovisa uppgifter om antalet personer som har rollator. Antalet i dessa län varierade mellan 3 och 6 per 100 invånare under 2008. Bland personer 80 år och äldre varierade antalet personer med rollator mellan 35-65 per 100 invånare. Det var betydligt vanligare bland äldre kvinnor än bland män att ha rollator.

På Gotland var skillnaden särskilt stor – där hade 76 procent av kvinnorna 80 år och äldre rollator medan motsvarande andel män var 47 procent.

Inköpskostnader av rollatorer

Sju län redovisar uppgifter om inköpskostnader av rollatorer. Under 2008 varierade kostnaderna mellan 0,8 och 12,2 kronor per invånare bland de län som redovisat uppgifter. Att nivåerna skiljer sig åt mellan länen har olika

förklaringar. I Gävleborgs län till exempel, där inköpskostnaderna för rollatorer är mycket låga, är rollatorn i princip ett egenansvar vilket innebär att brukaren själv betalar hjälpmedlet. I Västernorrlands län, med allra högsta inköpskostnader per invånare, förskrivs ofta fler än en rollator per person eftersom landstinget där bedömer att många behöver både en inomhus- och en utomhusrollator.

Inköpskostnaderna för respektive län varierade mellan åren 2006-2008. Det går inte att utläsa någon trendmässig förändring över perioden.

Förskrivningar av rollatorer

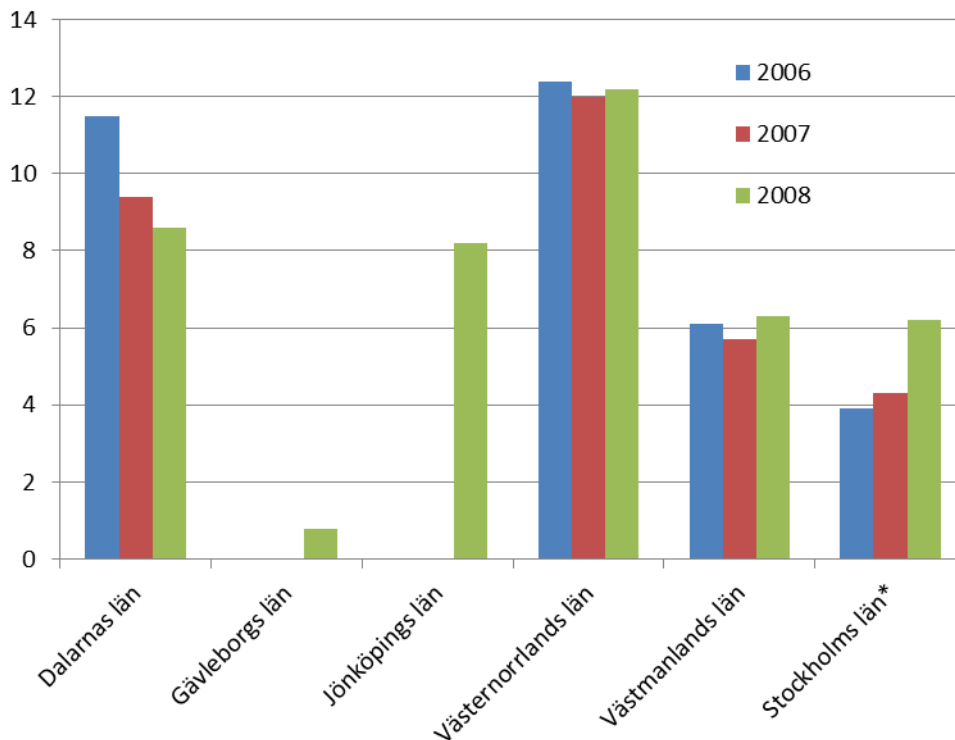
Uppgifterna om antalet förskrivna rollatorer redovisas för sex län. Lägst under 2008 var antalet i Stockholms län med 12 förskrivna rollatorer per 1 000 invånare medan den högsta förskrivningsfrekvensen fanns i Västernorrlands län med 52 per 1 000 invånare.

Av naturliga skäl är det vanligast att rollatorer förskrivs till äldre personer. Bland personer 65 år och äldre är det vanligare att rollatorer förskrivs till kvinnor än till män. Antalet förskrivningar förändrades något under åren 2006 och 2008. Av resultaten framgår dock inga entydiga mönster i förändringarna av vare sig antalet förskrivna rollatorer eller antalet personer som förskrivits rollatorer då.

Diagram 3. Inköpskostnader av rollatorer, 2006-2008. Kr per inv.

Gävleborgs och Jönköpings län kan endast redovisa uppgifter för 2008.

Kr/inv

Inköpskostnaderna mätt i kr/inv varierar mellan länen. De låga kostnaderna i Gävleborgs län beror på att dessa rollatorer där betraktas som egenansvar.

*) Inköpskostnaderna för Stockholms län avser endast rollatorer till invånare i södra länet. Uppgifter för norra länet kan inte tas fram.

El-drivna rullstolar

Antalet personer som har el-drivna rullstolar

För sju län kan resultat om antalet personer som har el-drivna rullstolar redovisas. Bland dem varierade antalet mellan 21 och 33 per 10 000 invånare för 2008. Majoriteten av personer med el-drivna rullstolar finns bland äldre personer. Av resultaten framgår även att män har el-drivna rullstolar i något större utsträckning än kvinnor.

Inköpskostnader av el-drivna rullstolar

För tio län finns resultat om inköpskostnader av el-drivna rullstolar. Bland dessa län varierade inköpskostnaderna för 2008 mellan 12,6 och 53,7 kronor per invånare.⁴

Det högsta värdet finns i Västernorrlands län och förklaras bland annat av att man där i större utsträckning än i andra län förskrivit rullstolar för både inom- och utomhusbruk. Det näst högsta värdet uppmättes i Västra Götalands län och uppgick till 27,0 kronor per invånare. Lägst inköpskostnader i kronor per invånare fanns i Västmanlands län.

Inköpskostnaderna varierar också mellan åren 2006 och 2008, men i betydligt mindre grad än mellan länen. Variationen över tid följer inga entydiga mönster – inköpskostnadens storlek bestäms oftast, utöver antalet förskrivningar, av lagernivåer och frekvenser av rekonditionering och utrangeringar. Skillnaderna mellan länen är dock för stora för att enbart kunna förklaras av sådana faktorer.

Förskrivningar av el-drivna rullstolar

Bland de elva län som redovisar uppgifter om antalet förskrivna el-drivna rullstolar varierade antalet mellan 6 och 22 per 10 000 invånare under 2008.⁵ Antalet förskrivningar per invånare ligger på en relativt jämn nivå under åren 2006 - 2008 för samtliga län med redovisade uppgifter.

Sex län redovisar uppgifter om antalet personer som förskrivits el-drivna rullstolar under 2008. Av dessa uppgifter framgår att 6-8 personer per 10 000 invånare förskrivits el-drivna rullstolar.

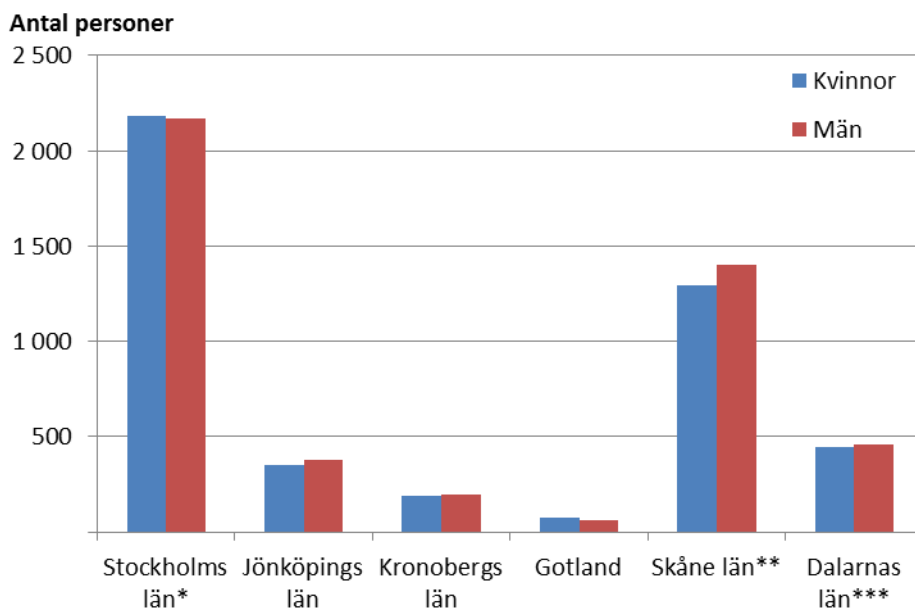
Antalet är störst i åldersgruppen 65-79 år och generellt sett kan noteras att förskrivningsfrekvensen av el-drivna rullstolar är större bland män än kvinnor.

---

⁴ Stockholms län och Skåne län redovisar resultat under 12,6 kronor per invånare, men dessa resultat är inte helt jämförbara med övriga.

⁵ Skåne län redovisar lägre tal än 6 förskrivningar per 10 000 invånare, men deras resultat är inte helt jämförbart med övriga.

Diagram 4. Antalet personer som har el-driven rullstol, 31 december 2008.

Ungefär lika många kvinnor som män har el-driven rullstol. Däremot är andelen män med el-driven rullstol något större än motsvarande andel kvinnor.

*) Svaren avser 31 januari 2009.

**) Svaren avser 15 september 2008.

***) Svaren avser 31 oktober 2009.

Manuellt drivna rullstolar

Antalet personer som har manuellt drivna rullstolar

För fem län redovisas uppgifter om antalet personer som hade en manuell rullstol den 31 december 2008. Antalet varierade mellan 9 och 22 per 1 000 invånare med det lägsta värdet i Jönköpings län och det största på Gotland. Antalet var störst i de äldsta åldersgrupperna och bland dem var antalet med manuell rullstol större bland kvinnor jämfört med män.

Inköpskostnader av manuellt drivna rullstolar

Sju län kan redovisa uppgifter om inköpskostnader av manuellt drivna rullstolar. Kostnaderna varierade mellan 22 och 35 kronor per invånare bland dessa län för 2008.⁶

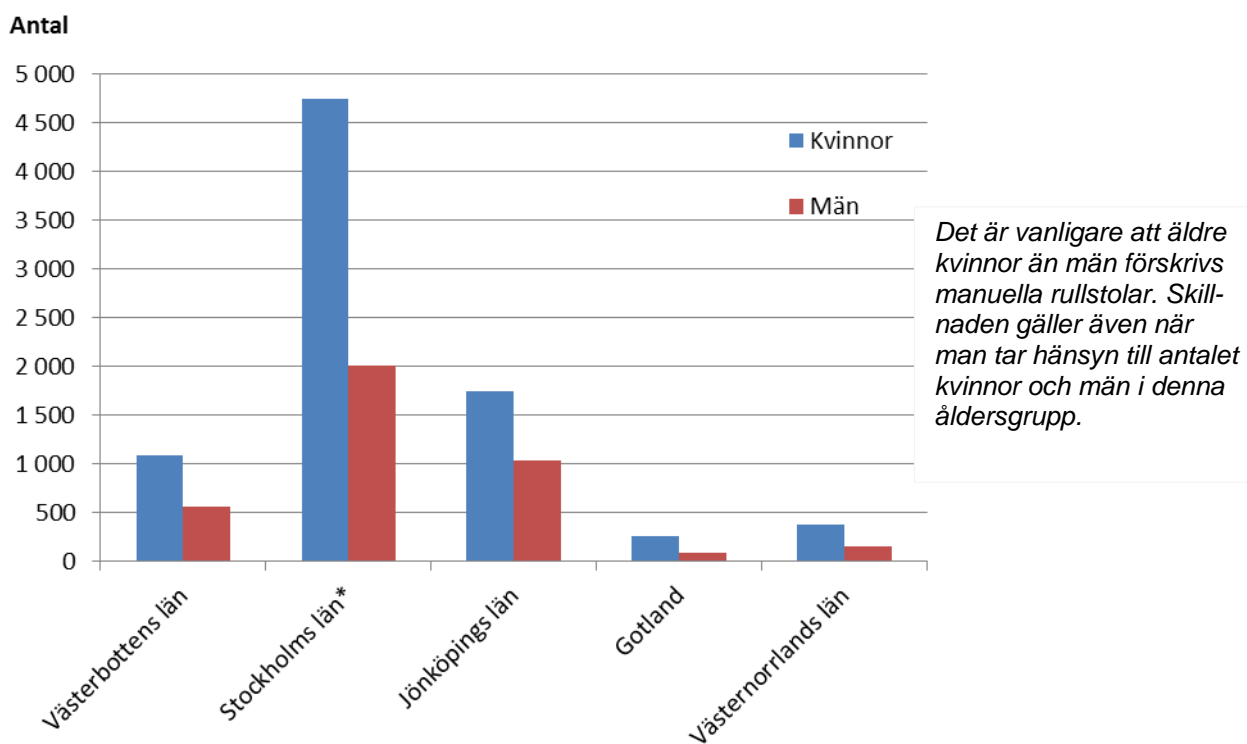
För samtliga län är inköpskostnaderna olika stora under perioden 2006 - 2008. Det finns inget som antyder att skillnaderna över tid är systematiska.

⁶ Stockholms län redovisar resultat under 6 kronor per invånare, men detta resultat är inte jämförbart med övriga.

Förskrivningar av manuellt drivna rullstolar

För åtta län kan uppgifter om förskrivna manuella rullstolar redovisas. För samtliga gäller att antalet förskrivna manuella rullstolar ökade under åren 2006 och 2008. Detta gäller både räknat i absoluta tal och med hänsyn tagen till befolkningsutvecklingen. Lägst är antalet förskrivna manuella rullstolar i Stockholms län och högst i Västernorrlands län där antalen uppgår till 8 respektive 39 per 1 000 invånare. Övriga fem län redovisar antal mellan 11 och 16 per 1 000 invånare. Förskrivningsfrekvensen av manuella rullstolar är störst i åldersgruppen 80 år och äldre och det är vanligare att kvinnor än män förskrivs manuella rullstolar.

Diagram 5. Antalet personer 80 år och äldre som förskrivits manuell rullstol, 2008.

*) Avser personer 81 år och äldre.

Planeringshjälpmedel

Med planeringshjälpmedel avses sådana hjälpmedel som underlättar planering, ger ökad självständighet och kontroll över aktiviteter vid olika tidpunkter. I föreliggande undersökning avses planeringshjälpmedlen: almanackor, kalendrar och planeringssystem.

Antalet personer som har planeringshjälpmedel

Endast för Jönköpings, Kronobergs respektive Västernorrlands län kan uppgifter om antalet personer som har planeringshjälpmedel redovisas. Antalet i dessa län uppgick till 4, 313 respektive 715 för 2008. Det var vanligast med planeringshjälpmedel bland barn och unga.

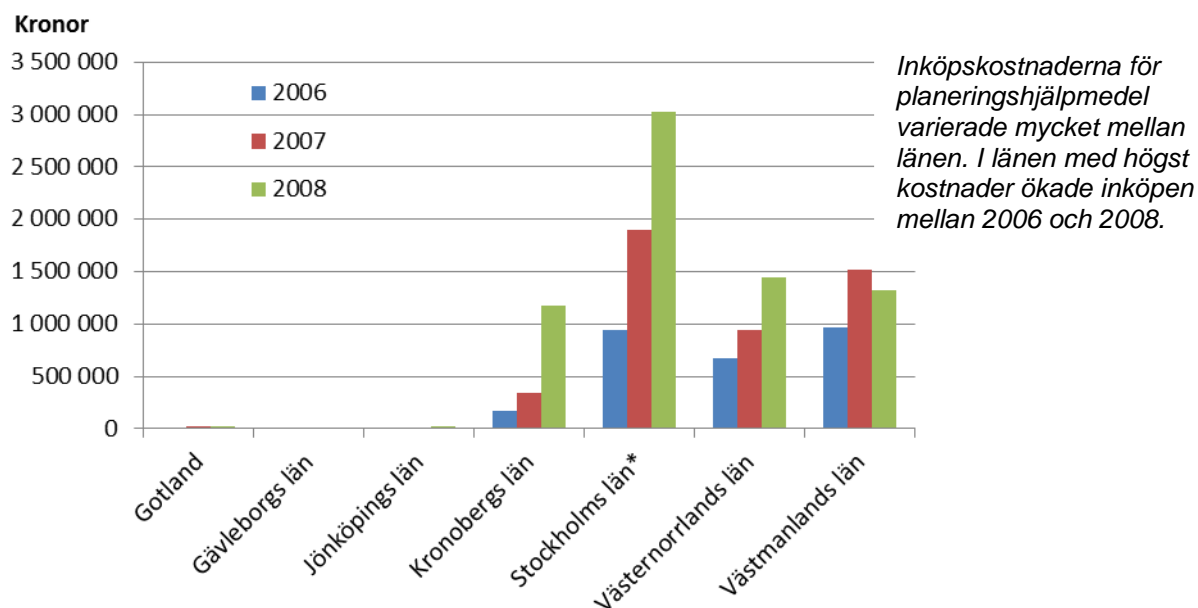
Inköpskostnader av planeringshjälpmedel

Sju län redovisar inköpskostnader av planeringshjälpmedel. Kostnaderna varierar mycket mellan länen. Räknat som kostnad per invånare redovisas nivåer mellan 0,04 och 35 kronor för 2008. Inköpskostnaderna för planeringshjälpmedel har ökat mellan 2006 och 2008 för samtliga län som redovisar uppgifter för dessa år.

Förskrivningar av planeringshjälpmedel

För sju län redovisas uppgifter om antalet förskrivningar av planeringshjälpmedel. I samtliga dessa län ökar antalet förskrivningar av planeringshjälpmedel mellan 2006 och 2008. Variationen mellan länen uppgick till mellan 1 och 25 per 10 000 invånare. Tre län kan redovisa antalet personer som förskrivits planeringshjälpmedel efter ålder och kön. Av dessa resultat framgår att det är något vanligare att sådana hjälpmedel förskrivs till män än till kvinnor samt till personer i åldersgruppen 7-64 år.

Diagram 6. Inköpskostnader för planeringshjälpmedel, 2008. Kronor.

*) Inköpskostnaderna avser endast hjälpmedel till invånare i södra länet. Uppgifter för norra länet kan inte tas fram.

Hjälpmedel för sinnesstimulering

Med hjälpmedel för sinnesstimulering avses här bolltäck och bolldyna. Bolltäck används för att lättare kunna somna, koppla av och koncentrera sig. Bolldyna är en mindre variant av bolltacket.

Antalet personer som har hjälpmedel för sinnesstimulering

Sju län har kunnat och velat redovisa uppgifter om antalet personer som i slutet av 2008 hade hjälpmedel för sinnesstimulering. I endast ett av dessa län kunde sådana hjälpmedel förskrivas.⁷ I detta län, Kronoberg, uppgick antalet till 25 personer vilket motsvarar ca 1,5 per 10 000 invånare.

Inköpskostnader av hjälpmedel för sinnesstimulering

Tre län redovisar inköpskostnader av hjälpmedel för sinnesstimulering. Bland dem uppgick inköpskostnaderna till mellan 0,02 och 0,51 kronor per

⁷ Att ett hjälpmedel inte kan förskrivas i ett län innebär att politiska beslut fattats om detta. Det är politiska beslut som ligger till grund för de olika sjukvårdshuvudmännens regelverk för hjälpmedel. Att t ex rollatorer inte kan förskrivas i ett landsting, region eller kommun innebär att politiska beslut fattas om det.

invånare under 2008. I endast ett län, Kronoberg, har hjälpmedel för sinnestimulering förskrivits under 2006-2008. Kostnaderna ökade då från 2 000 kronor till 40 000 kronor.

Förskrivningar av hjälpmedel för sinnesstimulering

Åtta län har kunnat och velat redovisa uppgifter om förskrivningar av hjälpmedel för sinnesstimulering. Sex av dessa redovisar att de inte förskriver sådana hjälpmedel. I Västmanlands och Kronobergs län, där förskrivningar skett, redovisas att antalet förskrivningar var 9 respektive 18 under 2008. Det motsvarar 0,5 och 1 förskrivningar per 10 000 invånare.

Doseringshjälpmedel

Doseringshjälpmedel är ett stöd för att komma ihåg att ta medicin vid rätt tidpunkt. Det kan vara en medicinhanterare som signalerar när det är dags att ta sin medicin.

Antalet personer som har doseringshjälpmedel

Åtta län har redovisat svar på frågan om antalet personer som har doseringshjälpmedel. Fem av dessa anger att doseringshjälpmedel inte kan förskrivas. I resterande tre, Jönköpings, Kronobergs respektive Västernorrlands län redovisas att antalet personer som hade doseringshjälpmedel under 2008 uppgick till 0, 8 respektive 9 personer.

Inköpskostnader av doseringshjälpmedel

Fyra län redovisar att de haft inköpskostnader för doseringshjälpmedel. Bland dessa län uppgick inköpskostnaderna till 0,01 och 0,06 kronor per invånare under 2008. Endast två län redovisar uppgifter om inköpskostnader för åren 2006 – 2008 och där har inköpskostnaderna för doseringshjälpmedel ökat.

Förskrivningar av doseringshjälpmedel

I de tre län som redovisar uppgifter om förskrivningar av doseringshjälpmedel uppgår antalet till mindre än 1 per 10 000 invånare för 2008. Antalet förskrivningar av doseringshjälpmedel i dessa län har ökat svagt mellan 2006 och 2008.

Tabeller

Tabell 1 a								
Antalet personer med rollator, 31 dec 2008.								
Kvinnor								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Kv tot		
Jönköping	4	8	466	1 726	5 017	7 221		
Gotland	2	1	175	615	1 578	2 371		
Västernorrland	-	-	-	-	-	-		
							Samtliga/	
							100 000	
Män								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Män tot	Samtliga	invånare
Jönköping	3	13	245	786	1 847	2 894	10 115	3 017
Gotland	1	3	101	329	588	1 022	3 393	5 952
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	11 033	4 534
- = Uppgift saknas.								

Tabell 1 b.									
Antalet personer med el-driven rullstol, 31 dec 2008.									
Kvinnor									
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Kv tot			
Stockholm*	-	77	1 139	669	300	2 185			
Jönköping	1	9	161	117	63	351			
Kronoberg	0	7	81	45	56	189			
Gotland	0	11	41	13	11	76			
Skåne **	4	47	582	426	235	1 294			
Dalarna ***	3	18	237	93	96	447			
Västernorrland	-	-	-	-	-	-			
							Samtliga		
							100 000		
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Män tot	Samtliga	invånare	
Stockholm*	-	135	997	687	349	2 168	4 353	220	
Jönköping	1	16	147	139	77	380	731	218	
Kronoberg	0	11	84	42	58	195	384	211	
Gotland	1	4	28	19	7	59	135	237	
Skåne **	3	71	535	482	308	1 399	2 693	222	
Dalarna ***	4	20	224	96	114	458	905	328	
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	681	280	

*) Svaren avser 31 jan 2009. Åldersgruppen 7-17 innehåller personer 0-17 år, 18-64 innehåller 18-65-åringar, 65-79 innehåller 66-80-åringar, 80- innehåller personer 81 år och äldre.

**) Svaren avser 15 sept 2008.

***) Svaren avser 31 okt 2009. I åldersgruppen 65-79 år ingår personer i åldern 65 - 74 år, i åldersgruppen 80 år och äldre ingår personer 75 år och äldre.

- = Uppgift saknas.

Tabell 1 c								
Antalet personer med <i>manuell rullstol</i>, 31 dec 2008.								
Kvinnor								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Kv tot		
Stockholm *	-	453	2 678	3 222	7 923	14 276		
Jönköping	5	56	389	433	1 058	1 941		
Gotland	5	18	176	169	457	825		
Dalarna**	29	46	507	321	1 814	2 717		
Västernorrland	-	-	-	-	-	-		
							Samtliga/	
							100 000	
Män								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Män tot	Samtliga	invånare
Stockholm *	-	622	2 587	2 515	2 895	8 619	22 895	1 156
Jönköping	12	68	392	330	415	1 217	3 158	942
Gotland	4	16	161	123	136	440	1 265	2 219
Dalarna**	17	66	499	297	906	1 785	4 502	1 632
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	3 417	1 404

*) Svaren avser 31 jan 2009. Åldersgruppen 7-17 innehåller personer 0-17 år, 18-64 innehåller 18-65-åringar, 65-79 innehåller 66-80-åringar, 80- innehåller personer 81 år och äldre.

**) Svaren avser 31 okt 2009. I åldersgruppen 65-79 år ingår personer i åldern 65 - 74 år, i åldersgruppen 80 år och äldre ingår personer 75 år och äldre.

- = Uppgift saknas.

Tabell 1 d								
Antalet personer med <i>planeringshjälpmedel</i>, 31 dec 2008.								
Kvinnor								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Kv tot		
Jönköping	0	1	0	2	0	3		
Kronoberg	3	56	71	1	18	149		
Västernorrland	-	-	-	-	-	-		
							Samtliga/	
							100 000	
Män								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Män tot	Samtliga	invånare
Jönköping	1	7	3	1	0	12	15	4
Kronoberg	4	106	41	2	11	164	313	172
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	715	294

- = Uppgift saknas.

Tabell 1 e									
Antalet personer med <i>sinnesstimulerande hjälpmedel</i>, 31 dec 2008.									
Kvinnor									
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Kv tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..			
Jönköping	..	..	..	..	..	..			
Kronoberg	1	1	11	1	0	14			
Gotland	..	..	..	..	..	..			
Blekinge	..	..	..	..	..	..			
Dalarna	..	..	..	..	..	..			
Västernorrland	..	..	..	..	..	..			
							Samtliga		
							100 000		
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Män tot	Samtliga	invånare	
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	..	..	..	..	..	..	..	..	
Kronoberg	0	3	8	0	0	11	25	14	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	..	..	..	..	..	..	..	..	
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.									

Tabell 1 f									
Antalet personer med <i>doseringshjälpmedel</i>, 31 dec 2008.									
Kvinnor									
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Kv tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..			
Jönköping	0	0	0	0	0	0			
Kronoberg	0	0	2	0	2	4			
Gotland	..	..	..	..	..	..			
Blekinge	..	..	..	..	..	..			
Västmanland	..	..	..	..	..	..			
Dalarna	..	..	..	..	..	..			
Västernorrland	-	-	-	-	-	-			
							Samtliga		
							100 000		
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80 - år	Män tot	Samtliga	invånare	
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kronoberg	0	0	4	0	0	4	8	4	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	-	-	-	-	-	-	9	3	
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.									

Tabell 3a						
Inköpskostnader för rollatorer, 2006, 2007 och 2008. Kr						
Län	2006	2007	2008	Kostn/inv, 2006	Kostn/inv, 2007	Kostn/inv, 2008
Stockholm *	7 511 000	8 298 000	12 212 000	3,9	4,3	6,2
Jönköping	-	-	2 737 000	-	-	8,2
Västmanland	1 525 000	1 418 000	1 578 000	6,1	5,7	6,3
Dalarna	3 165 000	2 579 000	2 378 000	11,5	9,4	8,6
Gävleborg	-	-	221 000	-	-	0,8
Västernorrland	3 034 000	2 928 000	2 970 000	12,4	12,0	12,2
*) Inköpskostnaderna avser endast hjälpmedel till invånare i södra länet. Uppgifter för norra länet kan inte tas fram.						
- = Uppgift saknas.						

Tabell 3b.						
Inköpskostnader för el-drivna rullstolar, 2006, 2007 och 2008. Kr						
Län	2006	2007	2008	Kostn/inv, 2006	Kostn/inv, 2007	Kostn/inv, 2008
Stockholm*	6 881 000	10 150 000	11 932 000	3,59	5,21	6,02
Jönköping	-	-	6 088 000	-	-	18,16
Kronoberg	5 079 000	3 067 000	3 342 000	28,28	16,96	18,34
Skåne**	15 670 000	11 250 000	9 427 000	13,23	9,38	7,76
Västra Götaland	-	39 062 000	42 126 000	-	25,25	27,04
Västmanland	5 278 000	6 128 000	3 142 000	21,24	24,59	12,57
Dalarna	8 376 000	8 055 000	7 696 000	30,38	29,23	27,90
Gävleborg	-	-	5 308 000	-	-	19,24
Västernorrland	11 919 000	14 648 000	13 079 000	48,85	60,17	53,74
Västerbotten	10 574 000	6 271 000	5 882 000	41,05	24,34	22,81
*) Inköpskostnaderna avser endast hjälpmedel till invånare i södra länet. Uppgifter för norra länet kan inte tas fram.						
**) Uppgiften för 2008 avser inköpskostnader tom 15 sept.						
- = Uppgift saknas.						

Tabell 3c.						
Inköpskostnader för manuella rullstolar, 2006, 2007 och 2008. Kr						
Län	2006	2007	2008	Kostn/inv, 2006	Kostn/inv, 2007	Kostn/inv, 2008
Stockholm*	11 520 000	10 072 000	16 107 000	6,0	5,2	8,1
Jönköping	-	-	10 234 000	-	-	30,5
Västmanland	6 423 000	6 972 000	6 412 000	25,8	28,0	25,7
Dalarna	11 399 000	8 778 000	8 269 000	41,3	31,8	30,0
Gävleborg	-	-	7 565 000	-	-	27,4
Västernorrland	14 238 000	10 406 000	8 489 000	58,4	42,7	34,9
Västerbotten	6 286 000	4 682 000	5 564 000	24,4	18,2	21,6
*) Inköpskostnaderna avser endast hjälpmedel till invånare i södra länet. Uppgifter för norra länet kan inte tas fram.						
- = Uppgift saknas						

Tabell 3d						
Inköpskostnader för planeringshjälpmedel, 2006, 2007 och 2008. Kr						
Län	2006	2007	2008	Kostn/inv, 2006	Kostn/inv, 2007	Kostn/inv, 2008
Stockholm*	940 000	1 902 000	3 023 000	0,49	0,98	1,53
Jönköping	-	-	25 000	-	-	0,08
Kronoberg	166 000	339 000	1 171 000	0,93	1,88	6,42
Gotland	2 000	26 000	18 000	0,03	0,46	0,31
Västmanland	962 000	1 514 000	1 324 000	3,87	6,08	5,30
Gävleborg	-	-	12 000	-	-	0,04
Västernorrland	672 000	940 000	1 446 000	2,76	3,86	5,94

*) Inköpskostnaderna avser endast hjälpmedel till invånare i södra länet. Uppgifter för norra länet kan inte tas fram.
- = Uppgift saknas.

Tabell 3e.						
Inköpskostnader för sinnesstimulerande hjälpmedel, 2006, 2007 och 2008. Kr						
Län	2006	2007	2008	Kostn/inv, 2006	Kostn/inv, 2007	Kostn/inv, 2008
Stockholm	..	..	..	..	..	..
Jönköping	..	..	..	..	..	..
Kronoberg	..	..	93 350	..	..	0,51
Gotland	..	..	..	..	..	..
Blekinge	..	..	..	..	..	..
Västmanland	2 000	3 000	40 000	0,01	0,01	0,16
Dalarna	..	..	..	..	..	..
Gävleborg	-	-	5 000	-	-	0,02
Västernorrland	..	..	..	..	..	..

- = Uppgift saknas.
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 3f.						
Inköpskostnader för doseringshjälpmedel, 2006, 2007 och 2008. Kr						
Län	2006	2007	2008	Kostn/inv, 2006	Kostn/inv, 2007	Kostn/inv, 2008
Stockholm	..	..	..	..	..	..
Jönköping	-	-	0	-	-	0,00
Kronoberg	0	0	8 400	0	0	0,05
Gotland	..	..	..	..	..	..
Blekinge	..	..	..	..	..	..
Västmanland	..	..	..	..	..	..
Dalarna	..	..	..	..	..	..
Gävleborg	-	-	4 000	-	-	0,01
Västernorrland	0	3 000	15 000	0,00	0,01	0,06

- = Uppgift saknas.
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 6a.
Antalet förskrivna rullatorer 2006, 2007 och 2008.

Län	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal/ 10 000 inv, 2006	Antal/ 10 000 inv, 2007	Antal/ 10 000 inv, 2008
Stockholm	21 680	22 140	23 680	113	114	120
Jönköping	-	-	6 640	-	-	198
Gotland	1 110	1 140	1 060	193	200	187
Blekinge	2 570	2 590	2 540	169	170	167
Västmanland	3 960	3 910	4 200	159	157	168
Västernorrland	10 990	11 740	12 800	450	482	525
- = Uppgift saknas.						

Tabell 6b.
Antalet förskrivna el-drivna rullstolar 2006, 2007 och 2008.

Län	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal/ 10 000 inv, 2006	Antal/ 10 000 inv, 2007	Antal/ 10 000 inv, 2008
Stockholm	-	1 190	1 210	-	6	6
Jönköping	-	-	290	-	-	9
Kronoberg	130	110	120	7	6	7
Gotland	40	50	40	8	8	7
Blekinge	180	150	180	12	10	12
Skåne*	680	610	340	6	5	3
Västra Götaland	-	940	1 010	-	6	7
Västmanland	160	200	190	7	8	8
Dalarna	290	310	250	10	11	9
Västernorrland	520	460	540	21	19	22
Västerbotten	250	220	240	10	8	9
- = Uppgift saknas.						
*) Svaren för 2008 avser antalet tom 15 september.						

Tabell 6c.
Antalet förskrivna manuella rullstolar 2006, 2007 och 2008.

Län	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal/ 10 000 inv, 2006	Antal/ 10 000 inv, 2007	Antal/ 10 000 inv, 2008
Stockholm	14 280	15 950	16 770	75	82	85
Jönköping	-	-	4 920	-	-	147
Gotland	760	830	820	133	145	143
Blekinge	2 400	2 390	2 480	159	157	163
Västmanland	3 600	3 590	3 670	145	144	147
Dalarna	2 740	2 860	3 180	100	104	115
Västernorrland	8 670	8 940	9 590	355	367	394
Västerbotten	3 800	3 830	3 920	148	149	152
- = Uppgift saknas						

Tabell 6d.
Antalet förskrivna planeringshjälpmedel 2006, 2007 och 2008.

Län	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal/ 10 000 inv, 2006	Antal/ 10 000 inv, 2007	Antal/ 10 000 inv, 2008
Stockholm	360	470	618	2	2	3
Jönköping	-	-	20	-	-	1
Kronoberg	90	140	240	5	8	13
Gotland	0	3	4	0	1	1
Blekinge	10	20	20	1	1	1
Västmanland	330	410	450	13	16	18
Västernorrland	566	531	614	23	22	25

- = Uppgift saknas

Tabell 6e.
Antalet förskrivna hjälpmedel för sinnesstimulering 2006, 2007 och 2008.

Län	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal/ 10 000 inv, 2006	Antal/ 10 000 inv, 2007	Antal/ 10 000 inv, 2008
Stockholm	..	..	..	..	..	..
Jönköping	..	..	..	..	..	..
Kronoberg	..	..	18	..	..	1
Gotland	..	..	..	..	..	..
Blekinge	..	..	..	..	..	..
Västmanland	0	6	9	0	0	0
Dalarna	..	..	..	..	..	..
Västernorrland	..	..	..	..	..	..

.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 6f.
Antalet förskrivna doseringshjälpmedel 2006, 2007 och 2008.

Län	Antal 2006	Antal 2007	Antal 2008	Antal/ 10 000 inv, 2006	Antal/ 10 000 inv, 2007	Antal/ 10 000 inv, 2008
Stockholm	..	..	..	..	..	..
Jönköping	-	-	0	-	-	0
Kronoberg	2	0	10	0,11	0	0,55
Gotland	..	..	..	..	..	..
Blekinge	..	..	..	..	..	..
Västmanland	..	..	..	..	..	..
Dalarna	..	..	..	..	..	..
Västernorrland	11	13	15	0	1	1

- = Uppgift saknas.
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 7a. Antalet personer som förskrivits rollator 2008.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Jönköping	7	6	318	1 132	2 747	4 210			
Gotland	2	1	81	233	365	682			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	5	6	127	508	1 170	1 816			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Jönköping	5	6	238	701	1 475	2 425	6 635	1 979	
Gotland	1	3	46	140	192	382	1 064	1 867	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	4 141	1 657	
Västernorrland	2	2	81	274	510	869	2 685	1 103	

- = Uppgift saknas

Tabell 7b. Antalet personer som förskrivits rollator 2007.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Gotland	1	2	67	240	377	687			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	0	4	74	355	1 036	1 469			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Gotland	1	3	55	162	236	457	1 144	2 003	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	3 862	1 550	
Västernorrland	1	3	56	215	362	637	2 106	865	

- = Uppgift saknas

Tabell 7c. Antalet personer som förskrivits rollator 2006.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Gotland	0	2	75	262	349	688			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	0	2	83	275	791	1 151			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Gotland	2	2	66	153	197	420	1 108	1 934	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	3 902	1 570	
Västernorrland	0	3	32	149	256	440	1 591	652	

- = Uppgift saknas

Tabell 7d. Antalet personer som förskrivits el-driven rullstol 2008.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm*)	-	24	259	159	84	526			
Jönköping	0	2	61	51	29	143			
Gotland	0	1	12	4	2	19			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	0	8	47	22	13	90			
Västerbotten	0	9	48	34	9	100			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm*)	-	33	258	210	118	619	1 145	58	
Jönköping	3	17	28	49	46	143	286	85	
Gotland	1	1	9	5	3	19	38	67	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	178	71	
Västernorrland	1	12	51	33	13	110	200	82	
Västerbotten	0	11	42	41	19	113	213	83	

*) Åldersgruppen 7-17 innehåller personer 0-17 år, 18-64 innehåller 18-65-åringar, 65-79 innehåller 66-80-åringar, 80- innehåller personer 81 år och äldre.
- = Uppgift saknas

Tabell 7e. Antalet personer som förskrivits el-driven rullstol 2007.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm*)	-	21	279	179	81	560			
Gotland	0	2	12	2	7	23			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	0	8	40	13	3	64			
Västerbotten	0	6	52	26	11	95			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm*)	-	40	210	210	96	556	1 116	57	
Gotland	0	1	11	10	1	23	46	81	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	201	81	
Västernorrland	0	9	30	15	5	59	123	50	
Västerbotten	0	8	32	32	17	89	184	71	

*) Åldersgruppen 7-17 innehåller personer 0-17 år, 18-64 innehåller 18-65-åringar, 65-79 innehåller 66-80-åringar, 80- innehåller personer 81 år och äldre.
- = Uppgift saknas

Tabell 7f. Antalet personer som förskrivits el-driven rullstol 2006.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Gotland	0	2	14	6	3	25			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	0	7	24	9	2	42			
Västerbotten	0	8	50	30	27	115			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Gotland	0	1	6	5	6	18	43	75	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	165	66	
Västernorrland	0	2	22	12	7	45	87	36	
Västerbotten	1	3	34	44	24	106	221	86	

- = Uppgift saknas

Tabell 7g. Antalet personer som förskrivits manuell rullstol 2008.

Kvinnor							Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm*)	-	185	1 146	1 861	4 743	7 935			
Jönköping	14	46	449	619	1 738	2 866			
Gotland	6	3	89	139	256	493			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	1	20	95	146	376	638			
Västerbotten	5	53	300	478	1 093	1 929			
Män							Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm*)	-	282	1 082	1 536	2 008	4 908	12 843	648	
Jönköping	23	77	383	546	1 028	2 057	4 923	1 468	
Gotland	5	14	94	120	89	322	815	1 430	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	3 494	1 398	
Västernorrland	4	19	90	109	158	380	1 018	418	
Västerbotten	4	40	235	346	555	1 180	3 109	1 206	

*) Åldersgruppen 7-17 innehåller personer 0-17 år, 18-64 innehåller 18-65-åringar, 65-79 innehåller 66-80-åringar, 80- innehåller personer 81 år och äldre.
- = Uppgift saknas

Tabell 7h. Antalet personer som förskrivits manuell rullstol 2007.

Kvinnor							Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm*)	-	190	1 132	1 750	4 416	7 488			
Gotland	2	12	98	131	266	509			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	1	17	86	92	230	426			
Västerbotten	4	44	273	407	979	1 707			
Män							Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm*)	-	272	1 070	1 482	1 903	4 727	12 741	654	
Gotland	3	10	71	103	132	319	828	1 450	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	3 370	1 352	
Västernorrland	1	19	67	66	74	227	653	268	
Västerbotten	0	30	201	303	518	1 052	2 759	1 071	

*) Åldersgruppen 7-17 innehåller personer 0-17 år, 18-64 innehåller 18-65-åringar, 65-79 innehåller 66-80-åringar, 80- innehåller personer 81 år och äldre.
- = Uppgift saknas

Tabell 7i. Antalet personer som förskrivits manuell rullstol 2006.

Län	Kvinnor						Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot		
Stockholm	-	-	-	-	-	7 117		
Gotland	2	9	74	119	239	443		
Västmanland	-	-	-	-	-	-		
Västernorrland	1	14	74	66	127	282		
Västerbotten	1	27	260	339	937	1 564		
Län	Män						Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot		
Stockholm	-	-	-	-	-	4 532	11 649	607
Gotland	4	11	71	101	133	320	763	1 332
Västmanland	-	-	-	-	-	-	3 332	1 341
Västernorrland	0	12	58	41	61	172	454	186
Västerbotten	1	15	159	230	498	903	2 467	958

- = Uppgift saknas

Tabell 7j. Antalet personer som förskrivits planeringshjälpmedel 2008.

Län	Kvinnor						Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot		
Stockholm	-	-	-	-	-	-		
Jönköping	0	2	2	1	0	5		
Gotland	0	0	0	0	2	2		
Västmanland	-	-	-	-	-	-		
Västernorrland	1	44	30	5	7	87		
Län	Män						Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot		
Stockholm	-	-	-	-	-	-	532	27
Jönköping	1	13	0	1	0	15	20	6
Gotland	0	0	0	2	0	2	4	7
Västmanland	-	-	-	-	-	-	430	172
Västernorrland	2	76	40	5	0	123	210	86

- = Uppgift saknas

Tabell 7k. Antalet personer som förskrivits planeringshjälpmedel 2007.

Län	Kvinnor						Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot		
Stockholm	-	-	-	-	-	-		
Gotland	0	0	0	1	1	2		
Västmanland	-	-	-	-	-	-		
Västernorrland	0	37	19	2	5	63		
Län	Män						Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot		
Stockholm	-	-	-	-	-	-	390	20
Gotland	0	0	1	0	0	1	3	5
Västmanland	-	-	-	-	-	-	404	162
Västernorrland	0	50	20	5	5	80	143	59

- = Uppgift saknas

Tabell 7l. Antalet personer som förskrivits planeringshjälpmedel 2006.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	-	-	-	-	-	-			
Gotland	0	0	0	0	0	0			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Västernorrland	0	36	24	0	2	62			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	-	-	-	-	-	-	304	16	
Gotland	0	0	0	0	0	0	0	0	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	334	134	
Västernorrland	0	46	26	0	1	73	135	55	

- = Uppgift saknas

Tabell 7m. Antalet personer som förskrivits sinnesstimulerande hjälpmedel 2008.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..			
Jönköping	..	..	..	..	..	..			
Gotland	..	..	..	..	..	..			
Blekinge	..	..	..	..	..	..			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Dalarna	..	..	..	..	..	..			
Västernorrland	..	..	..	..	..	..			
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	..	..	..	..	..	..	..	..	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	9	4	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	..	..	..	..	..	..	..	..	

- = Uppgift saknas

.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 7n. Antalet personer som förskrivits sinnesstimulerande hjälpmedel 2007.									
	Kvinnor								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..			
Jönköping	..	..	..	..	..	..			
Gotland	..	..	..	..	..	..			
Blekinge	..	..	..	..	..	..			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Dalarna	..	..	..	..	..	..			
Västernorrland	..	..	..	..	..	..			
	Män						Samtliga	Antal/100 000 inv	
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	..	..	..	..	..	..	..	..	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	4	2	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	..	..	..	..	..	..	..	..	
- = Uppgift saknas									
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.									

Tabell 7o. Antalet personer som förskrivits sinnesstimulerande hjälpmedel 2006.									
	Kvinnor								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..			
Jönköping	..	..	..	..	..	..			
Gotland	..	..	..	..	..	..			
Blekinge	..	..	..	..	..	..			
Västmanland	-	-	-	-	-	-			
Dalarna	..	..	..	..	..	..			
Västernorrland	..	..	..	..	..	..			
	Män						Samtliga	Antal/100 000 inv	
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	..	..	..	..	..	..	..	..	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	-	-	-	-	-	-	2	1	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	..	..	..	..	..	..	..	..	
- = Uppgift saknas									
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.									

Tabell 7p. Antalet personer som förskrivits doseringshjälpmedel 2008.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	0	0	0	0	0	0	0	0	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	0	0	0	0	1	1	1	1	
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Jönköping	0	0	0	0	0	0	0	0	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	0	0	0	0	0	0	1	0	

- = Uppgift saknas
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 7q. Antalet personer som förskrivits doseringshjälpmedel 2007.									
Län	Kvinnor						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	0	0	0	0	0	0	0	0	
Län	Män						Tot	Samtliga	Antal/100 000 inv
	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år				
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	0	0	0	0	0	0	0	0	

- = Uppgift saknas
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.

Tabell 7r. Antalet personer som förskrivits doseringshjälpmedel 2006.									
	Kvinnor								
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..			
Gotland	..	..	..	..	..	..			
Blekinge	..	..	..	..	..	..			
Västmanland	..	..	..	..	..	..			
Dalarna	..	..	..	..	..	..			
Västernorrland	0	0	0	0	0	0			
	Män						Samtliga	Antal/100 000 inv	
Län	0-6 år	7-17 år	18-64 år	65-79 år	80- år	Tot			
Stockholm	..	..	..	..	..	..	..	..	
Gotland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Blekinge	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västmanland	..	..	..	..	..	..	..	..	
Dalarna	..	..	..	..	..	..	..	..	
Västernorrland	0	0	1	0	0	1	1	0	
- = Uppgift saknas									
.. = Hjälpmedlet förskrivs inte.									

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Objekt och population

Undersökningens population består av samtliga kommuner och landsting/regioner med ansvar för inköp och förskrivning av hjälpmedel.

Variabler

Frågor i undersökningen har ställts för att mäta följande variabler:

- Antalet personer som har ett hjälpmedel 31 december 2008
- Inköpskostnader för hjälpmedel 2006, 2007 respektive 2008
- Antalet förskrivna hjälpmedel 2006, 2007 respektive 2008
- Antalet personer som fått något hjälpmedel förskrivet 2006, 2007 respektive 2008

Variablerna avser uppgifter för följande hjälpmedel:

Hjälpmedel	ISO-koder
Rollator	12 06 06
Eldriven rullstol	12 23 03, 12 23 06, 12 23 12
Manuell rullstol	12 22 03, 12 22 06, 12 22 09, 12 22 12, 12 22 15, 12 22 18, 12 22 21
Planeringshjälpmedel	22 27 15
Hjälpmedel för sinnesstimulering	04 27 18
Doseringshjälpmedel	04 19 04

ISO-koderna följer den fjärde utgåvan av den internationella standarden med titeln Assistive products for persons with disability – Classification and terminology ISO 9999:27. Se även Klassificering av hjälpmedel för personer med funktionshinder, Hjälpmedelsinstitutet.

Frågor har även ställts om vilka, landsting eller kommuner, som har inköpsansvar för respektive hjälpmedel. I anslutning till varje fråga har möjligheter funnits att lämna kommentarer till svaren.

Redovisningsgrupper

Resultaten redovisas efter län, ålder och kön. När undersökningen planerades och web-blanketten skickades ut var målet att redovisa resultaten totalt på riksnivå och inte länsvis. Undersökningens stora bortfall medförde dock att summeringar och uppräknings av resultaten inte varit meningsfulla att göra. Därför redovisas resultaten på länsnivå.

Så har undersökningen genomförts

Enkäten har utformats av mättekniker vid Statistiska centralbyrån (SCB) i samarbete med HI och i samråd med SKL. SCB har konstruerat enkäten och ansvarat för inloggning till denna. SCB har ansvarat för insamling, påminnelser, granskning och sammanställning av insamlade uppgifter. I slutet av februari översände SCB en sammanställning av resultaten med tillhörande teknisk beskrivning. En slutsats i sammanställningen var att undersökningen hade ett alltför stort bortfall för att uppgifterna skulle kunna redovisas på totalnivå dvs. som summor och medelvärden för hela riket som var undersökningens ursprungliga syfte.

HI beslutade i samråd med representanter för hjälpmedelscentralerna (uppgiftslämnarna) att de resultat som kommit in ändå skulle redovisas. Eftersom antalet svar var för litet för att räknas upp till populationsnivå beslutades att redovisning skulle ske länsvis för de län där svar kommit in och där uppgiftslämnarna godkände detta. HI ställde därför samman det inkomna resultatet som sedan skickades ut till varje landsting för ytterligare granskning och eventuella kompletterande svar. Svar från fyra landsting togs bort eftersom de inte ville redovisa sina resultat på länsnivå.

Totalundersökning

Undersökningen är en totalundersökning. Det innebär att alla kommuner och landsting med förskrivansvar och/eller ansvar för inköp av de efterfrågade hjälpmedlen har fått enkäten.

Undersökningen har genomförts i två steg. I det första steget skickades en blankett till samtliga landsting. När svar från dessa kom in skickades en blankett till de kommuner där landstinget uppgett att även kommunerna har inköps- eller förskrivningsansvar. Totalt skickades blanketten till samtliga 21 landsting och till 79 kommuner i 6 landsting.

Datainsamling

Insamling av svaren har skett med webbenkät. Enkäten till landstingen skickades ut 14 oktober 2009. Efter sista insändningsdatum den 12 november skickades två påminnelser ut per e-post till dem som inte svarat. Enkäten till kommunerna skickades löpande ut efter information om detta i svaren från landstinget. HI har löpande haft telefonkontakter med uppgiftslämnarna.

I och med den låga svarsfrekvensen förlängdes insamlingsperioden till och med sommaren 2010.

Granskning

Databeredningen har hanterats av SCB. Kontroller av svaren var inlagda i webblanketten. Där kontrollerades att endast valida värden redovisats. Avstämningar gjordes även mellan landstingens och kommunernas uppgifter för att upptäcka dubbelredovisning.

Slutresultat från SCB överlämnades till HI i slutet av februari 2010. Resultaten visade att bortfallet var så stort att inte gick att redovisa på nationell nivå. HI beslutade att redovisa de inkomna svaren länsvis efter överenskommelse med respektive uppgiftslämnare. HI gjorde ett utskick med de länsvisa tabellerna för ytterligare granskning. Flertalet svar ändrades efter denna granskning.

Statistikens tillförlitlighet

Totalt

Bortfallet i undersökningen är stort. Resultat kan inte redovisas för riket totalt. I de resultat som redovisas kan mätfel förekomma och resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet.

Urval

Eftersom samtliga objekt undersökts kan inte resultaten innehålla urvalsfel. De län som redovisas baseras inte på något sannolikhetsurval utan är län för vilka samtliga objekt har svarat. Det finns ingen information som kunnat användas för att kompensera det stora bortfallet och det är högst osäkert i vilken grad de redovisade länen representerar svaren bland de icke svarande. Resultat av eventuella uppräkningsfel av det redovisade materialet till totalnivå riskerar därför bli mycket osäkra.

Ramtäckning

Täckningsfel i resultaten förekommer om rampopulationen inte överensstämmer med målpopulationen, dvs. om fler/färre objekt än de som fått enkäten skulle ha fått/inte skulle ha fått den. I denna undersökning förekommer vissa täckningsfel som beror på undertäckning av målpopulationen. Vid enstaka äldreboenden i några län görs egna inköp av rollatorer och kognitiva hjälpmedel. Svar från sådana äldreboenden ingår inte i resultaten, vilket leder till täckningsfel. Felen leder till underskattning av resultaten, men omfattningen av felen bedöms vara små.

Mätning

Mätfel uppstår när en lämnad uppgift inte överensstämmer med det ”sanna” svaret enligt variabelns definition. För att minimera mätfelen har enkäten granskats av mättekniker vid SCB. Svaren i undersökningen har lämnats via webb-enkät. Några uppgiftslämnare nämner i kommentarer till frågorna och i telefonkontakter med HI att det finns olika metoder att ta fram uppgifterna på vilket i sig skulle kunna leda till olika svar och därmed till mätfel i slutresultaten. Sådana farhågor har bland annat inneburit att man i några län inte velat redovisa sina resultat. I vilken omfattning mätfel faktiskt förekommer är dock oklart. Effekterna av dem skulle dock kunna leda till såväl över- som underskattningar av resultaten.

Bortfall

De objekt som inte svarar på någon fråga i enkäten utgör bortfall. Objekt som endast kunnat svara på vissa frågor utgör undersökningens partiella bortfall. Bortfallsfel i resultaten uppstår om objekten i bortfallet och de svarande skiljer sig åt.

Objektsbortfallet bland landstingen var 33 procent, men de svarande har i flera fall endast kunnat lämna svar för några variabler (och för vissa hjälpmedel). Det partiella bortfallet varierar i medeltal mellan 30 och 55 procent. Bland kommunerna är svarsfrekvensen betydligt lägre, objektsbortfallet uppgår till 63 procent och de partiella bortfallet till i medeltal 60 – 75 procent. I några län där landsting och kommuner har gemensamt ansvar för inköp och förskrivning av hjälpmedel har svaren från landstinget inte kunnat användas eftersom svar från kommunerna i dessa län saknas. Det bör noteras att deltagandet i undersökningen varit frivillig.

Det finns flera orsaker till bortfallet:

1) Länsvis redovisning

Efter insamlingsperiodens slut beslutades, på grund av de stora bortfallen, att enbart uppgifter från de svarande skulle redovisas och då länsvis. Detta var inte syftet vid undersökningens början och när redovisningsformen ändrades valde fyra landsting att inte medverka med sina svar i undersökningen. Orsaken till detta är misstankar om en alltför låg tillförlitlighet i resultaten som skulle kunna leda till felaktiga slutsatser vid jämförelser mellan länen.

2) Förhindrad medverkan

Bortfallen bland landstingen och kommunerna beror ofta på att man inte kunnat få fram de uppgifter som efterfrågats. Bland landstingen handlar det om svårigheter att rent datatekniskt ta fram uppgifterna eller att uppgifterna inte alls funnits i befintliga datasystem. Orsaken till att kommunerna inte kunnat svara beror även på att informationen endast går att få fram med omfattande manuellt arbete.

3) Avböjd medverkan

Ett landsting har svarat att de inte vill delta i undersökningen. Det är dock oklart om de skulle kunnat lämna efterfrågade uppgifter om de velat.

Följande åtgärder har gjorts för att hålla nere bortfallets storlek:

Påminnelser

– Två påminnelser per e-post har genomförts och telefonpåminnelser har skett till samtliga landsting till dess att svar oavsett innehåll har lämnats. Påminnelser till kommuner har också skett per e-post och telefon.

Förlängd svarstid

– De uppgiftslämnare som behövt har fått förlängd svarstid. Det sista enkätsvaret som registrerats i undersökningen inkom nio månader efter den ursprungliga svarsperiodens slut.

Utökad granskning

– Samtliga uppgiftslämnare har tagit del av sina och andras resultat för att ytterligare granska rimligheten i svaren. Denna åtgärd har också lett till färre av mät- och bearbetningsfel.

Med tanke på bortfallets storlek och på att det saknas information om hur man skulle kunna kompensera för detta bortfall redovisas endast resultaten för de objekt som svarat. Resultatet av en eventuell uppräknig av de inkomna svaren till riksnivå skulle sannolikt innehålla stora bortfallsfel och därför vara alltför osäkra för att vara meningsfulla att redovisa.

Bearbetning

Bearbetningsfel i resultaten beror på brister i databeredningen t.ex. att andra svar än de som lämnats har registrerats. I denna undersökning har inkomna svar bearbetats i avregistreringssystem vid SCB. Elektroniska kontroller som att endast valida värdet funnits i materialet och att inga dubbelredovisningar förekommit har gjorts. Materialet som SCB överlämnat till HI antas därmed inte innehålla bearbetningsfel. I HI:s granskning och komplettering av det datamaterial som SCB överlämnat har en del manuell hantering förekommit vilket ökar risken för att uppkomna bearbetningsfel. I och med den omfattande kontroll av de slutliga resultaten som uppgiftslämnarna gjort bör dock resultatens totala bearbetningsfel vara mycket små.

Statistik om hjälpmedel för förflyttning och kognition

Inköpskostnader och förskrivningar

I rapporten redovisas statistik om inköpskostnader och förskrivningar av vissa hjälpmedel för förflyttning och kognition. Resultaten baseras på uppgifter för 2006-2008 som samlats in från landsting och kommuner.

Hjälpmiddelsinstitutet är ett nationellt kunskapscentrum inom området hjälpmedel och tillgänglighet för människor med funktionsnedsättning.

Hjälpmiddelsinstitutet arbetar för full delaktighet och jämlikhet genom att medverka till bra och säkra hjälpmedel, en effektiv hjälpmedelsverksamhet och ett tillgängligt samhälle.

Hjälpmiddelsinstitutets verksamhet omfattar provning och stöd vid upphandling av hjälpmedel, forskning och utveckling, utredningsverksamhet, utbildning och kompetensutveckling, internationell verksamhet samt information och kommunikation.

Hjälpmiddelsinstitutets huvudmän är staten och Sveriges Kommuner och Landsting.

Hjälpmiddelsinstitutet

Box 2047, 174 02 Sundbyberg

Tfn 08-620 17 00

Fax 08-739 21 52

Texttn 08-759 66 30

E-post registrator@hi.se

Webbplats www.hi.se

Artikelnummer

11349-pdf